

# ATATÜRK ve MODERN TÜRKİYE

Av. BURHAN GÜNGÖR

*İstanbul Barosu Önceki Başkanlarından*

# ATATÜRK ve MODERN TÜRKİYE

**Avukat BURHAN GÜNGÖR**

*(Basın Şeref Divanı Başkanvekili (1960-1963)  
İstanbul Belediyesi Başkan Yardımcısı(1963-1967)*

*İstanbul Barosu Başkanı (1972 – 1974)*

*Avusturya Barolar Birliği'nin ve Avusturya*

*Cumhurbaşkanı'nun verdiği Liyakat Nişanlarının sahibi*

*Kabataş Erkek Lisesi'nin ve*

*Akgün Koleji'nin Almanca öğretmeni)*

Büyük Atatürk'ün doğumunun 100. yıldönümü nedeniyle 1981 yılı içinde radyoda, televizyonda, basında "komutan" ve "devlet adamı" olarak onun üstün kişiliğini ve memleketine hizmetlerini dile getiren çeşitli yayınlar yapıldı. Tarihi gerçekler yeniden gün ışığına çıkarıldı, bilgilerimiz tazelenildi. Bununla beraber biz, bu yıl da 10 Kasım'da O büyük insanı bir kere daha anmayı zevkli bir görev bildik. 1971 yılında Österreichische Urania ve Hammer-Purgstall-Geellschaft adlı kuruluşların müşterek daveti üzerine Avusturya'da verdiğimiz "Modern Türkiye" isimli konferanstan bazı bölümleri özetleyerek bu görevimizi yerine getirmek istiyoruz.

Kemal Atatürk tarafından kurulan Modern Türkiye, 20. yüzyıl önemli olaylarıdır. Bir devrimin eseri olan Modern Türkiye'yi incelerken "Modernleşme" kavramı üzerinde durmak gerekir. "Modernleşme" nedir? Sosyoloji, "modernleşme" olay, "kültür değişimi" kavramı içinde düşünür. Bu,

bir toplumun yapısını, mevcut düzenini, medeniyetini bir tipten diğer tipe yönelten bir değişimdir. Yeni Türkiye'nin Batı medeniyetini benimsemesi, sosyal bir olaydır. Bir kültür değişimi olayıdır. Amaç, daha iyiye, daha ileri sayılan bir düzene geçiştir. Modernleşmede en önemli olay, hayat görüşünde ve davranışında meydana gelen değişimdir. Onun içindir ki Atatürk'ün köklü ve geniş kapsamlı modernleşme fikri ve hareketi, maddi ve teknik alanlardan fazla ve öncelikle Türk toplumunun hayat görüşüne topyekun modernleşme hedefine yönelmiştir.

Onyedinci yüzyıldan Atatürk'e gelinceye kadar Türkiye'de, toplumun gelenek ve alışkanlıklara bağlı muhafazakâr niteliği sebebiyle modernleşmenin sadece teknik alanda ve usullerle mümkün ve gerekli olduğu düşünülebiliyordu. İşte Türkiye'de asırlarca önce başlayan modernleşme hareketi ancak Atatürk'ün yaptığı devrimlerle topyekun modernleşme", "hayat görüşünde, modernleşme" hüviyetini kazanmış ve Türkiye gerçek anlamda, tam modernleşme yoluna girmiştir. Atatürk'ün batılılaşmadaki radikalizmi bir derece farkı değil, bir mahiyet farkı yaratmıştır.

Türkler, tarihleri boyunca ileri medeniyetleri benimsemekte daima büyük kabiliyet göstermişlerdir: Osmanlılar, tarihlerinin başlangıcından itibaren Batı ile geniş bir beşeri münasebete ve kültür alışverişine girmişlerdi. Fatih Sultan Mehmet, şüphesiz devrinin en modern hükümdarlarından idi. Ve ülkesini zamanın en ileri devleti yapmak kararını taşıyordu. Doğu'dan astronom vs matematikçi Ali Kuşçu'yu, büyük edip Molla Câmî'yi ülkesine davet ederken, batıdan hümanist Ciriaco d'Ancona'yı ve ressam Bellini'yi sarayına davet ediyordu. İlerlemeyi önleyen dar inamışların mahsulü olan kurallara bağlı kalmayışı, medeni her vasıta ve unsurdan faydalanmaya çalışması onun modernizmini açıkça gösterir. Kanuni Süleyman devrinde Avusturya Büyük Elçi-

si olarak başkent İstanbul'a gelmiş bulunan ve Viyana ile İstanbul arasında çok iyi dostluk bağları kurmak için büyük gayret sarfeden "Türkiye'den Dört Mektup" adlı eserinde Türk halkının âdetlerini, karakterini, Türk politikasını, harp sanatını anlatan ve Türkiye'de "hümanist bir ruh" bulunduğunu söyleyen büyük Türkolog Ogier Ghiselin Busbeck de 1555'de şunları yazıyordu:

*"Dünyada hiçbir millet Türkler kadar faydalı bir icadı benimsemekte gönüllü değildir."*

Fakat 16. asrın ikinci yarısında durum değişti. Kültürlerinin üstünlüğüne inanan Osmanlılar her şeyde en ileriye sahip oldukları, Batıdan alabilecekleri bir şey bulunmadığı görüşü ile hareket etmeğe başladılar. Bunun sonucu olarak Osmanlı Kültürü kalıplaşmış ve Osmanlıların hayat görüşü ve davranışı artık ıktibas ve değişmeye karşı olmuştur. Bu 17. asrın sonuna kadar böyle devam etti. Daha sonra Batı'nın beğenilen askeri teknoloji örnek alındı. 19. asırda ise devlet idaresinde Avrupa hayranlığı ve etkisi kendini göstermeye başladı. Yine bu dönemde edebiyatta da batılı hayat görüşü aydınlar arasında rağbet görmeğe ve yayılmağa başladı.

Atatürk'ten önce modernleşme alanında Osmanlı İmparatorluğu genel görüşü ile böyle bir gelişme seyri takip etmiştir. Lâkin Atatürk'ün Türkiye'ye getirdiği modernleşme, Osmanlı İmparatorluğu'nun 17. asırdan itibaren giriştiği Batılılaşma hareketinin bir safhası veya merhalesi değildir. Atatürk ideal arkadaşı ve Başbakanı İsmet İnönü de bu geçeği şu sözlerle belirtmiştir:

*"İnkılâbımız, dahilî ve millî mahiyeti itibarıyla, Osmanlı toplumunun vakit vakit gösterdiği ıslahat teşebbüslerinin bir devamı veya tekâmülü değildir."*

Esasen bazı yazarlar, Batı sanayi devriminin etkisi ile Osmanlı toplumunun uğradığı değişikliğin bir "batılılaşma" veya "modernleşme" değil, sadece "kültür ikileşmesi" olduğu görüşünü savunmuşlardır. Bu yazarlara göre dini eğitimin yanı sıra lâik okulların da açılması, eğitim ikileşmesini ve kültür ikileşmesini doğurmuştur.

O halde söylememiz gerekir ki Osmanlı İmparatorluğu'ndan Atatürk'ün kurduğu Modern Türkiye'ye geçiş, bir topyekun değişme niteliğindedir. Bu değişme "devrim" sözü ile ifade olunabilir.

Bilindiği gibi, devrimler bir toplum düzenini temelinden reddeden ve yeni bir anlayışla yeni bir düzen kurmayı hedef alan hareketlerdir. Bu itibarla Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünden ve maziye karışmasından sonra doğan Türkiye Cumhuriyeti de bir devrimin eseridir. Bu devrimi ve onun getirdiği bütün köklü değişiklikleri biz "Atatürk Devrimleri" veya "Kemalizm" diye anıyoruz. Yurdu düşmandan temizlemek için girişilen milliyetçi mücadelenin, yani İstiklâl harbinin kumandanı olan Kemal Atatürk, daha sonra kendi adı ile anılan devrimlerin uygulayıcısı olmuştur. Böylece milli kurtuluş savaşının başkumandanı, millî kahraman Mustafa Kemal, savaş sonunda yeni Türk Devletinin kurucusu ve devrimci bir önder hüviyetiyle memleketine yaptığı eşsiz hizmetlere devam etmiştir.

Burada şu noktayı belirtmek gereklidir: Kurtuluş Savaşı Mustafa Kemal'in önderliğinde davaya inanan arkadaşlarının ve bir kadronun eseridir. Modern Türkiye'yi yaratan devrimler ise doğrudan doğruya Atatürk'ün eseri olarak kabul edilir. Ve kader arkadaşları arasında dahi devrime ait gelişmelerde kendisine karşı koyanlar ve direnenler olmuştur.

Fakat Atatürk devrimleri de millî mücadele ve İstiklâl fikri gibi millette benimsendiği için Atatürk tarafından militle elele gerçekleştirilebilmiştir.

Atatürk'ün radikal devrimciliğinin amacı modern bir toplum yaratmaktır. Modernleşme ise Atatürk tarafından "muasır medeniyet seviyesine erişme" veya "Batılılaşma" terimleri ile ifade olunmuştur.

Şunu da belirtmek gerekir ki, ötedenberi yabancı ülkelerde Türk devriminin politik hâdiseleri sosyal tesirlerinden çok daha fazla bilinir. Bugün için de durum farklı değildir.

Aslında yani Türkiye'nin sosyal yapısı ve kelimenin tam manasıyla modern, genç bir Cumhuriyetin doğumu tarihin en ilginç olaylarından biridir.

Eski imparatorluğun sosyal yapısının çökmesine ve millî strüktürü itibariyle eskisiyle temelden farklı bir yeniden inşanın vücut bulmasına sebep olan politik değişiklikler sosyal olaylardan ayrı tetkik edilemezler. Tam aksine, denebilir ki sosyal tezahürleri ve sosyal karakteri iyice anlaşıldığı takdirde Türk politik devriminin çapını gereği gibi saptamak imkânsızdır. Zira Türk devrimi, alelade bir politik olay olarak vasıflandırılabilecek bir rejim değişikliği değil, sosyal hayatı tamamen yeni temeller üzerine oturtan köklü sosyal bir olaydır.

Başlangıçta Türkiye'nin bağımsızlığı ve diğer devletlerle eşitliği için girilmiş bir siyasi ve askerî savaş olan Türk devrimi, İstiklâl Harbinin kazanılmasından sonra Türk ulusunun iktisadi, sosyal ve kültürel bağımsızlığına, Türk halkının başka milletlerle eşit haklara sahip kılınmasına yönelmiştir. Bu açıdan bakıldığında Türk millî devrimi aynı güçle sosyal sahaya dahi taşan, Türk Ulusunu bütün geri, köhne müesseselerden ve inançlardan kurtarmak gayesi ile verilmiş büyük çapta bir mücadeledir.

Türk hürriyet mücadelesinin zaferini tescil eden Lozan Antlaşması, milli mücadele içinde Türk milletinin temsilcileri tarafından milli misakta öngörülen sınırları belirledi.

Yeni Türk Devletinin temsilcileri, daha o zaman eski Osmanlı imparatorluğunun devamlı istilâ politikasından ayrılmışlardı. Böylece tesbit edilmiş sınırlarımızın içinde artık tamamen aynı karakterde bir toplum yaşamaya başlamıştır. Türk istiklâl savaşı aynı anda iki cephede, bir iç ve bir dış cephede sürdürülmüştür. Dışa karşı olan mücadele, sınırların korunmasına, Türk vatanının yabancı güçlerin tecavüzünden arınmasına ve tam bağımsızlığın iade edilmesine mâtuftu. Bu savaşın 1922'de zaferle bitmesini içteki devrimler takip etti.

Yeni Türk devletinin yeni sınırlar dahilinde kurulmasını Türk halkının yaşamında meydana gelen bir dizi politik ve sosyal değişiklikler izledi.

Savaş yıllarında fiili bir görünümü olan milli egemenlik, zaferden sonra Cumhuriyetin ilânı ile hukuki şekli buldu, 13 Eylül 1923'de Ankara Türkiye'nin yeni başşehri ilan edildikten ve gerekli hazırlıklar tamamlandıktan sonra 29 Ekim 1923'de Cumhuriyet ilân edildi. Böylelikle geri kalmış bir imparatorluğun yerine, teşkilatı ve idarî yöntemleri bakımından demokratik prensipleri kabul eden modern bir devlet kuruldu.

Cumhuriyetin ilânından sonra hilafet kaldırıldı. Böylece yeni devlet ile eski imparatorluk arasında herhangi bir politik form ve rejim bağlantısının doğması ihtimali önlenmiş oldu. Cumhuriyetin ilâmı ve Halifeliğin kaldırılması milli yapının ve Türk halkının hayatının yeniden şekillenmesi, modern müesseselerinin uygulanması zeminini hazırladı.

Çünkü İmparatorluk ve Halifelik sadece otokratik bir rejimin temsilcisi değil, aynı zamanda otokratik bir ruhun temsilcisi idiler ve bu ruhu ayakta tutmaktaydılar.

Devlet yapısını belirleyen temeller atıldıktan sonra, Türk milletinin manevî ve ekonomik bakımından yeniden düzenlenmesi, bunu takip eden senelerde hızla uygulandı. Atatürk bu hususta belirli etaplar takip etti ve yeni bir değişiklikte bulunmadan önce zamanın bu yenilik için olgunlaşmasını bekledi.

Atatürk'ün bu bakımdan en büyük özelliği psikolojik olarak zamanı iyi seçmesi ve itidalli hareket etmesi idi. Ordu Kumandanı olarak kurtuluş savaşında itidalli davrandı ve milli topraklardan fazlasını istemedi; devrimci olarak itidalli davrandı ve attığı her adımda halkla, Anadolu köylüsü ile temas kurdu. Metodu zorlamaya değil, "inandırma"nın kudretine dayanıyordu.

1925 senesinde kıyafet konusu ele alındı. Millî kıyafet olarak Avrupa giysiler, millî başlık olarak şapka kabul edildi. Şapkanın eski fanatik ön yargılarda oynadığı rolü bilmeyen bir kişi, bu değişikliğin önemini kavrayamaz. Şapka Türk halkına asırlar boyu dinsizlik sembolü olarak gösterilmişti. Buna mukabil 80 sene kadar bir zaman önce Moralı Yunanlılardan alınan fes bir İslâmiyet işareti olarak kabul edilmekte idi.

Bunun içindir ki dinsizlik sembolü olan şapkanın Türk halkı tarafından millî başlık olarak kabulü, sadece bir kıyafet değişimi değil, asırlarca süren fanatik düşünceden cesur ve devrimci bir kopuştur. Türk halkının sıhhatli düşünebilme yeteneğini azımsıyanlar ve onun bütün yeniliklere karşı doğuştan olan ilgisini bilmeyenler, o zamanlar bu devrimin her taraftan itiraz ve mukavemetle karşılanacağını zannetmişlerdi. Hakikatte ise Türk halkı şapkanın bir kanunla kabilünden önce fesi terk etti. Her yerde Atatürk'ü örnek aldı

ve böylece kendisine zorla kabul ettirilen fanatik düşünceden koptuğunu ispat etti. Bu suretle Şapka Kanunu, daha evvel elde edilen bir değişikliğin sadece şeklen tescili niteliğinde oldu.

Burada her devrimde rastlanmayan, Türk devriminin ise bu bakımdan şanslı olduğu bir noktayı belirtmek isteriz. Şöyle ki; Türk devriminin sosyal değişimlerinin her safhasında münevver idareci sınıf ile köylüler ve geniş halk kitleleri arasında her zaman bir fikir birliği temin edilebilmiştir.

Bu sosyal değişiklikler, Türk halkının bünyesinde hiçbir zaman tenkide maruz kalmamışlardır. Fanatizme ve gerici akımlara temayül, Türk halkının geniş tabakalarında hiçbir zaman yer almamıştır. Hilafetin kaldırılması ve Cumhuriyetin ilanı nasıl yeni devletin eski Osmanlı İmparatorluğu ile olan her türlü bağlantısını kopardı ise kıyafet değişimi de Türkiye'yi demode görünüşünden uzaklaştırdı.

Fakat halkın düşüncelerine tesir edebilecek diğer müesseselerin de kaldırılması gerekiyordu. Bunun için 1925 yılında kıyafet devrimine bağlı olarak bütün mezhep faaliyetlerinin sona erdirilmesi, tekke ve zaviyelerin kapatılması yoluna gidildi. Bütün tekkeler ve türbeler kapatıldı.

Böylece Türk halkının manen ve fikren eski ve gerçek hüviyetini kaybetmiş müesseselerle bağları koparılmış oldu. Aynı yıl eğitim birliği gerçekleştirildi. Modern dünyâ görüşünü haiz, batılı ve lâik eğitim metodları uygulandı. Bütün medreseler, dinî öğretim yapan okullar kapatıldı. Eğitimin her safhasında karma eğitim, yani kız ve erkek öğrencilerin birlikte öğrenim görmeleri esası benimsendi ve uygulandı. Eğitim birliği ile bütün okullar ve eğitim müesseseleri devlet eline geçti.

Ayrıca, bunlara ilâve olarak 1926 yılında uluslararası takvim ve uluslararası saat kabul edildi. O zamana kadar

Türkiye'nin Araplardan aldıkları ve modern devletlerinkinden ayrı olan bir takvim sistemi ve buna uygun bir saat sistemi vardı. Bunun kaldırılması ile Türkiye zamanını ve atığı adımları modern âleme uydurmaya başladı. İki yıl sonra eski rakamlar terkedilerek yerine lâtin rakamları kullanılmaya başlandı.

1926 yılı birçok önemli değişikliklerin başlangıcı olarak kabul edilir. Bu yeniliklerin başında Türk hukukumu eskimiş dinî hukuk kaidelerinden arınması ve modern hukuk sistemlerine göre yeniden düzenlenmesi gelir. Bunların da başında yeni Türk Medenî Kanunu'ndan söz etmek gerekir. Bu Kanun İsviçre Medenî Kanunu örnek alınarak düzenlendi ve 1926 yılında kabul edildi.

1926 yılında Büyük Millet Meclisi'nde yeni Medenî Kanun tartışılırken Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt şöyle demişti:

*"Bu yeni Medenî Kanunun yayınlandığı ve ilân edildiği gün, Türk Milleti geride kalan onüç asırda milletimizin elini ayağını bağlamış olan batıl inanış ve geleneklerden kurtulacak ve yurdumuz çağdaş yaşayış ve ilerleme yoluna girecektir."*

Bütün bu değişiklikler Türk Sosyal devriminin bir neticesi olarak Türk hukuk sistemini oryental gruptan çıkarttı ve modern medeniyet Hukuk sistemleri içine dahil etti; evvelce Anayasa'nın içinde yer alan dinî hükümler 10 Nisan 1328'de Anayasa'dan çıkartıldı ve böylelikle laiklik yeni devletin Anayasasında yer almış oldu.

Atatürk'ün yürüttüğü devlet politikası programında laiklik mühim bir yer tutmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu sırasında hemen her zaman politik bakımdan aktif rol oynayan va arka planda gerici

hareketlerin temsilcisi olan, dinî zümreler kudretlerini kaybettiler.

Hilâfetin kaldırılmasından sonra, Atatürk 1928 yılında din ve devlet işlerini birbirinden ayırdı.

İslâmiyet politik alanda etkisini kaybetmekle beraber, din olarak toplum içindeki yerini aynen muhafaza etti.

Atatürk'ün İçişleri Bakanı Şükrü Kaya laiklik hakkındaki düşüncelerini şu şekilde ifade etmekteydi: "*Kanatımızdaki dinler kişilerin vicdan ve mabellerinde devam etmeli, ancak maddî hayata ve dünyaya problemlerine karıştırılmamalıdır.*"

9 Ağustos 1928'de Atatürk kültür alanındaki devrimlerine bir yenisini ekledi. O gün yaptığı tarihi bir konuşma ile Arap harflerinin kaldırılmasını ve Latin harflerinin kabulü gereğini belirtti. Bu konuşmadan üç ay sonra 3 Kasım 1928'de Latin harfleri Arap harflerinin yerine tamamen geçmişti. Milletin en büyük öğretmeni olarak Atatürk yeni harfleri halka kendisi öğretti. Latin harflerinin kabulü sadece yazı tarzının bir değişikliği değil, aynı zamanda düşünce ve fikirlerde meydana gelen bir değişiklik, İran ve Arap Edebiyat ve kültüründen köklü bir ayrılma ve nihayet, Avrupa kültür birliği ile bir kaynaşmanın ifadesidir.

Diğer taraftan Cumhuriyetin ilâm ile Türk kadını modern kanunlar çerçevesinde erkekle eşit haklara ve cemiyete lâyık olduğu yere kavuştu. Bugün için Türk kadını gerek aile düzeninde, gerekse işyerinde, hep bildiğimiz gibi, erkeklerle aynı haklara sahiptir.

Hemen her iş sahasında bugün kadımlar başarı ile çalmaktadır. Bütün meslekleri icra edebildikleri gibi seçme ve seçilme hakkına da sahiptirler.

Atatürk devrimleri, yani yeni Türkiye ilki prensip üstüne oturtulmuştur.

## Milliyet ve Medeniyet

*Devrimleri bu iki prensibe göre şöyle ayırabiliriz:*

### A) Milliyetçilikten doğan devrimler

- 1- Millî hâkimiyetin tesisi ve Büyük Millet Meclisinin kuruluşu.
- 2- Saltanatın ve hilâfetin kaldırılması,
- 3- Millî ekonomiye yöneliş: Büyük istihsal ve endüstrinin millileştirilmesi, yerli mallara rağbet sağlanması, millî bankacılığın kuruluşu ve geliştirilmesi.
- 4- Türk tarihinin işlenmesi ve Orta Asya'daki devirlere kadar genişletilmesi.
- 5- Dilde milliyetçilik: Türk dilinin yabancı kelimelerden ayıklanması hareketi.

### B) Medeniyetçilik temeline dayanan devrimler:

Bu kategoride mütala edilebilecek devrimler şunlardır:

- 1- Laikliği gerçekleştiren devrimler:
  - a) Din ve dünya işlerinin bir birinden kesinlikle ayrılması, b) Medreselerin ve şer'i mahkemelerin [dinî ahkâma göre hüküm veren mahkemelerin] kaldırılması, c) Dinî hukukun yerine Avrupa hukukunun kabulü, d) Poligaminin [birden ziyade zevce edinmenin] kaldırılması,
- 2- Şapka devrimi
- 3- Latin harflerinin kabulü
- 4- Garp takviminin, haftasının ve pazar tatilinin kabulü.
- 5- Avrupaya ait toplu yaşama kurallarının ve kıyafetlerinin kabulü

Atatürk, bütün enerjisi ve kuvveti ile halkımı ve memleketini iyiye, güzele ve doğruya yönleltmek istiyordu.

O kuvvetini halkın sevgisinden ve desteğinden alan bir önderdi. Atatürk ile diğer tarihî önderler arasındaki fark Atatürk'ün daima nerede durması gerektiğini isabetle tayin edebilmesidir.

Büyük Atatürk'ün ölümünde Avrupalılaştırmış bir Türkiye gerçek olmuştu. 1938 yılında vefat edişinden bu yana geçen 49 yıllık süre içinde Türk milletinin ve büyük eseri Cumhuriyet'e sahip çıkma ve yaşatma kararının kesinliği bir gerçek olarak saptanamıştır.

*"Benim fânî vücudum bir gün elbet toprak olacaktır; fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebed payidar kalacaktır!"* diyen büyük kurtarıcı, büyük devlet adamı, duyguları ile çağdaş Türkiye'nin kurucusu Atatürk'ü minnet, şükran ve engin saygılarla anıyoruz

Bu büyük insanı Türk Ulusu her zaman aynı duygularla anacaktır.

## Avukat Burhan Güngör

- 1925- yılında dünyaya gelmiştir,
- İstanbul'da Pertevinal Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirmiştir.
- 1945-1946. yıllarında Tasvir ve Son Saat Gazetelerinde yazar: ve muhabir olarak çalışmıştır.
- 1949 yılında İstanbul Barosuna kaydolmuş ve Avukatlığa başlamıştır
- 1951-1961 döneminde İstanbul Belediyesi Avukatlığını ifa etmiş ve dava takibinde gösterdiği başarı nedeniyle Umu-mi Meclisin 27. 02. 1954 tarihli kararı ile takdimname almıştır.
- 1954, 1955, 1960 yıllarında İstanbul Barosu Yönetim Kurulu ve Disiplin Meclisi asil üyesi olarak görev yapmıştır. 1961'de İstanbul barosu Başkanvekili seçilmiştir
- 1963-1963 yıllarında Basının kendi kendini kontrolü için kurulan basın Şeref Divanı'na İstanbul Barosunun temsilen katılmış ve üç yıl Divan'ın Başkan Vekilliği görevini ifa etmiştir.
- 1963'de İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı olmuş ve dört yıl bu görevde kaldıktan sonra istifa suretiyle, bu vazife ve Belediyeden kendi isteğiyle ayrılmıştır.
- 1972 yılında İstanbul Barosu Başkanlığına seçilmiş, iki yıl bu görevde bulunmuş ve yeniden adaylığını koymamak suretiyle Başkanlıktan ayrılmıştır.

-Avrupa Baro Başkanları toplantılarına katılması nedeniyle Avusturya Barolar Birliği tarafından kendisine [1982 yılında] Altın Madalya verilmiş, ayrıca aynı yıl Avusturya Cumhurbaşkanlığı'nın kendisine verdiği Avusturya'nın Büyük Liyakat Nişanı'nı da almıştır

Eşi Hikmet Güngör de avukattır. Ayşe isimli kızı ve 2 torunu vardır.



Belediyede zikzaklı dönüşler, geri alınan emirler az değildi. İşcan'ın tutumunda tecrübeli bir Osmanlılık fakat birazda demokrasimizin yıllardır vazgeçilmeyen temel rahatsızlıklarından bulunan «tâviz vermek» vardı. Ve bu tutum Şehir Meclisindeki çoğunluk partisi mensuplarının baskısından ve kendi arkadaşlarının ricalarının dan ileri geliyordu.

Yalnız bu noktaya gelmişken İşcan'ın değerli bir yönetim yardımcısı üzerinde durmak gerekmektedir. Çünkü bu yardımcı idare hayatımızda prensibine sahip olma yönünden esine az rastlanan bir örnek vermiştir. Burhan Güngör hiç bir zaman katı bir yönetici olmamış, fakat verilen kararların kısa bir sürede Belediye aleyhine bozulmasına, vazgeçilmesine de karşı olmuştur. Derin hukuk ve Belediye bilgisi, hitabet gücü, yönetimdeki ciddillliği ve samimiliği başarı sağlamıştır. Batı anlayışındaki Belediyecilik itibarının korunması yolunda savaşmış ve yine o yolda istifa etmek suretiyle Belediyeden ayrılmıştır.

### «Acele değil, beklemek müstaceldir»

Haşim İşcan'ın bütün zorluklara rağmen genel sevk ve idareyi pek az kusurla yürütmüştür denilebilir. Bunun iki sebebi vardır. Birincisi: Yönetim gücünü dağıtmamış, belli noktalarda belli işler üzerinde toplamıştır, geçitler gibi. Geçitler öyle bir teşebbüs idi ki kendisi makamdan ayrılrsa bile arkasından gelen başkan teşebbüsü devam ettirmeğe mecbur kalacaktı. Ne açılmış bir Saraçhanebaşı, ne bir Karaköy yeraltı ve üstü geçidi yardı bırakılmazdı.

İşcan'ın başarılı tutumunda öteki sebep teşebbüs ettiği işlerin yapılması esnasında bir ferdin şikâyetine, zarar görmemesine dikkat etmiş olmasıdır. Nitekim büyük yolların ve geçitlerin açılması, ne bir istimalıki, ne de bir yıkıntıyı ve ödemeyi gerektirmiştir. Teşebbüslerini acele etmeden hazırlamıştır.

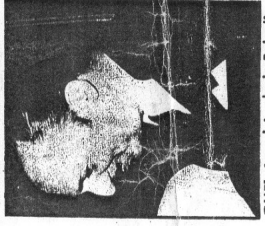
Başarısına eklenebilecek nedenlerden bir üçüncüsü de genel yönetime kattığı yakın kadrosunu uzun süre bekledikten sonra kurmuş olması ve bir kez kurduktan sonra pek güç değiştirmiş olmasıdır.

1963 yılında ise başlıdıktan sonra en geniş idari değişikliği ancak 5 Mayıs 1965 yılında yapmış, 19 Müdür ve Şefin görev yerlerini değiştirmiştir. Bunlar arasında Müşavirler, müfettişler, şube müdürleri, murakıplar bulunmuştur. İyi karar vermek için beklemek müstaceldir, demisdir, onu yapmıştır.

## GÜNAYDIN GAZETESİ 19 Ekim 1973

### HABERLERİN DEVAMI... HABER

## CHP'nin İstanbul Belediye Başkanı



CHP'nin İstanbul Belediye Başkan Adayı Baro Başkanı Güngör...

### adayı:

## Burhan Güngör

51 gün sonra yapılacak olan Belediye seçimlerinde CHP Teşkilatı, Haşim İşcan zamanında Başkan Yardımcılığı yapan şimdiki Baro Başkanı Güngör'ün ismi üzerinde ısrarla duruyor

AP teşkilatı ise İstanbul'da seçimi kaybetmelerinin başlıca sorumlusu olarak gördükleri Faruk İlgaz yerine yine Atabey'in adaylığını istiyor...

Genel seçimlerde İstanbul'da büyük fark yapan CHP mahalli seçimlerinde ise...

Dün akşam koalisyon konuşmasını partite ilettiler. Genel Başkan Bülent Ecevit'in Belediye Başkanlığı konusunda ısrarında da...

AP adayı Fahri Atabey'in karşısına bir güçlü aday çıkarmak için...

## Nobel Edebiyat Ödülü'nü Avustralyalı Yazar Patrick White kazandı

STOCKHOLM(A)nsalar Nobel Edebiyat Ödülünü, Avustralyalı yazar Patrick White kazandı. Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan White, 1953'te yazdığı 'The Eye' romanıyla...

Ote yandan, Nobel'in iktisat ödülünü de Amerikalı Profesör Varasi Leon...

## Bozbeyli formülü suya düştü

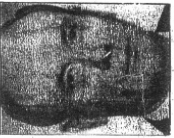
Öte yandan CHP Genel Sekreteri Eyüboğlu CHP'nin koalisyon konusundaki...

## Hükümet seçimi sonuçlarının Resmî Gazete'de yayımlandı

ANKARA (THA) - Bakanlar Kurulu dün Başbakanlıkta toplanarak...

Son yıllarda kendilerini giden seyircilerin niyetini tek hedefi bu güzel Çahide'ye dönyaşa seyretmekte. (Devranı 5. sayfa)

## İstanbul soruyor



CHP'nin Belediye Başkanı adayı İsvan

**Kim bu Ahmet İsvan?**

**CEVAP:**

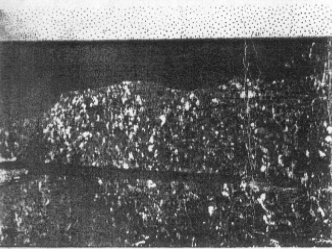
**Yalova'da bahçıvan**

Öteki partiler Belediyeye Başkan adaylarını üseseptimle belirlerken CHP'nin bir kaç büyük sahrınız de başkan adaylarını merkezden gösterememizde CHP merakla beklenen Belediyeye Adayı Atıyey'e yurramış gözyle bakarken CHP'nin gösterdiği aday bin meyhul istemdir. CHP Ahmet İsvan diye Anemrikada ziraat öğrenmi yapmış ve Yalova'da çiftlik işçisi birini aday gösterdi. Şimdi İstanbullular soruyorlar: "Kim bu Ahmet İsvan?"

Cevap veriyorlar: "Yalova'da bahçıvan."

**ANKARA'NIN ADAYI**

CHP'nin Ankara Belediye Başkanı adayları da Mirat Vedat Dalokay'dır. Vedat Dalokay, Maltepe'de tıfllı Devrim camisinin ilk planlanı yapan mimardır.





ÇARŞAMBA  
14 KASIM 1973

GÜN



VEB OFSET'den  
**PAYINIZI ALINIZ**

## AVUSTURYA CUMHURBAŞKANI BURHAN GÜNGÖR'Ü

### KABUL ETTİ



Avusturya Barolar Birliği'nin her yıl 7 Şubat'ta Viyana'da düzenlediği Başkanlar Toplantısı'nda bu yıl ilkemizi İstanbul Barosu Başkanı Selahattin Sulhi Tekinay ile İstanbul Barosu eski başkanlarından Avukat Burhan Güngör temsil ettiler. 22 Avrupa ülkesinden çok sayıda baro başkanının hazır bulunduğu toplantıda, avukatlık mesleği açısından milletlerarası nitelik taşıyan çeşitli konular müzakere edildi. Avusturya Barolar Birliği'nce 1982 yılında "Altın Madalya" ile ödüllendirilen İstanbul Barosu eski başkanlarından Burhan Güngör'e, Türkiye-Avusturya ilişkilerinin gelişmesine yaptığı katkılardan dolayı Avusturya'nın "Büyük Lyalet Nisani" verilmiştir. Avusturya Barolar Birliği'nce düzenlenen Başkanlar Toplantısı'na 10 yıldır "geret misafiri" olarak davet edilen Burhan Güngör, bu yıl Avusturya Cumhuriyet Başkanı Rudolf Kirchschlaeger tarafından da kabul edildi.

### Kirchschlaeger-Güngör

Viyana'da 22 Avrupa ülkesinden baro başkanlarının katılmasıyla yapılan toplantıda, Türkiye'yi İstanbul Barosu Başkanı Tekinay ile eski başkanlardan avukat Burhan Güngör (sağda) temsil ettiler.



C A N D O S T ! .

Bir dostluk anıtıdır ışıttır çevresini  
 Üsve duygu dokumuş örnek kişiliğini,  
 Rüzgârı siliverir gözlerimizden yaşı  
 Hak, adalet yolunda mesleğin onur taşı.  
 Anar sevgi saygıyla kim tanırsa Başkanı  
 Mâzik davranışıyla mutlu eder insanı.  
 Güler yüzü doldurur huzuru yüreklere  
 Üstün nitelikleri varır sonsuz değere,  
 Murdan bir şafak gibi doğarak ufukumuzda  
 Giziyle kutsallaşan olur çağdaş bir doğa.  
 Öfesiye ilgili, içtenlikli ve sıccak  
 Rakipsiz ustamızı herkes alkışlıyacak!

Yekta Güngör ÖZDEN

23.2.1983

Ankara

2. C. EK No 1

İSTANBUL BELEDİYESİ  
 Zat İşleri Müdürlüğü  
 Muzamekat Bürosu  
 Genel No. ....  
 Özet No. : 6492.

Burhan Güngör  
 Belediye Avukatı

İpek ve Melek sinemalarının tahliyesi  
 davasında gösterdiğiniz başarıdan dolayı takdir-  
 name verilmesine Ümumi Meclisin 27/2/1954 tarihli  
 toplantısında karar verilmiştir.

Keyfiyetin sicilineze geçirildiğini  
 bildiririm. /6/4/1954

İst. Valisi ve Belediye Reis  
 Vekili N.







## ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

ADALET SARAYI - ANKARA  
Tel: 11 20 42 - 10 55 26

SAVİ : 73/1

16.12.1974

Sayın Avukat BURHAN GÜNGÖR,  
Mete Caddesi No.20 Ayanoğlu Ap.D.3,  
Taksim-İSTANBUL

Büyük beşarıyla yürüttüğünüz İstanbul Barosu Başkanlığınız sırasında Barolarımız, Barolarımızla Yargı Organları arasında güven ve saygıya dayalı yakınlaşma doğmuş, bunun Türk Hukuku ve mesleğimiz yrbünden olumlu sonuçları almıştır. Unutulmaz katkılarınızla Baro çalışmalarını yeni aşamalara varmıştır. Örnek kişiliğinizde değerli bir hukukçuyu, çalışkan bir yöneticiyi, varlığını kıvanç duyduğum, en güç zamanlarında arayıp güveneceğim içtenlikle bir dostu kazanmış olduğum yaşamın ve özel yaşamının şenle koruyacağı anılarında sizin ışıklı, ayrı bir yeriniz olacaktır.

İstanbul Barosu ve Türkiye Baroları sizin hizmetlerinizi her zaman şükranla anacaktır. Açtığınız yolda sizden sonraki değerli yöneticilerin de yürüyeceğine inanıyorum.

Çok değerli ailenizle birlikte bundan sonraki yaşamınza sağlık, mutluluk ve başarılarla dolu olmasını, önemli başka görevlerde memleketimizin sizden yararlanma olanağı bulmasını yürekten dilerim.

Bu vesile ile Kurban Bayramınızı ve Yeni Yıllarınızı en iyi duygu ve dileklerle kutlar, arkadaşlarınızın da saygılarını iletirim.

Saygı ile.

Ankara Barosu Başkanı  
Avukat GÜNGÖR ÖZDEN



## AVUSTURYA BAROLAR BİRLİĞİ AVUKAT GÜNGÖR'E MADALYA VERDİ

Avusturya Barolar Birliği'nce Viyana'da düzenlenen "Avrupa Baro Başkanları'nın 10. toplantısında, "Avukatlık mesleğiyle ilgili" sorunlar görüşüldü. Avrupa'nın 23 ülkesinden gelen Baro başkanları ile Uluslararası Barolar Birliği ve Uluslararası Avukatlar Birliği başkanlarının katıldığı toplantıya, İstanbul Barosu eski başkanlarından avukat Burhan Güngör şeref konuğu olarak katıldı. Bu arada, Güngör'e Avusturya Barolar Birliği Başkanı Schupich tarafından "Çalışmalara katılma durumu" gözönüne alınarak altın madalya verildi. Öte yandan, Güngör, Avusturya Cumhurbaşkanı Kirchschaeger ile kabülde uzun süre sohbet etti.